כְּסָתָם יְחִידָאָה – כמשנה שהיא לפי דעת יחיד, אף שנשנתה בסתם ללא שם אומרה, **לֹא אָמַר** שגם בזה הלכה כסתם משנה, ולכן לא פסק כדעת צנועים.

הגמרא מביאה נידון לגבי כתיבת הרשאה, התלוי בדינו של רבי יוחנן: **אָמְרֵי נְהַרְדָּעֵי, לֹא כָּתְבִינָן אוּרְכְּתָא אַמַּטְלְטְלֵי** – שטר הרשאה על מטלטלים, שאם יש לו מטלטלים אצל אדם אחר, והוא שולח שליח להוציאם מידו, אינו יכול לתת לו הרשאה על כך, וכיון שכך, אם נתן הנפקד את המטלטלים לשליח ואבדו בדרך, יכול הבעלים לחזור ולתובעם ממנו, מכיון שלא נסתלק במסירתם לשליח מאחר שלא היתה לו הרשאה לקבלם. **אָמַר רַב אַשֵׁי לַאֲמֵימָר, מַאי טַעְמָא. אִמַּר לֵיהּ**, טעם הדבר **מִשּׁוּם דְּרַבִּי יוֹחָנָן, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, גָּזַל וְלֹא נִתְייָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים, שֶׁנֵּיהֶם אֵינָן יְכוֹלִין לְהַקְדִּישׁ, זֶה, הַגּוֹזֵל, לְפִי שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ, וְזֶה, הַנִּגְזָל, לְפִי שֶׁאֵינוֹ בִּרְשׁוּתוֹ**, וכשם שאין יכול להקדיש, הוא הדין שאין יכול לכתוב שטר הרשאה על דבר שאינו ברשותו. מביאה הגמרא לשון אחרת: **אִיכָּא דְּאָמְרֵי, אָמְרֵי נְהַרְדָּעֵי, לֹא כָּתְבִינָן אוּרְכְּתָא אַמַּטְלְטְלֵי דְּכַפְּרֵיהּ** – על מטלטלים שיש לו אצל אחר ותבעו בבית דין וכפר בהם ואינו רוצה להחזירם לו. מדייקת הגמרא: **טַעְמָא דְּכַפְּרֵיהּ** – דווקא בגלל שכפר בהם אין כותב הרשאה, **דְּמֵיחֲזֵי כְּשִׁיקְרָא** – שנראה כאילו חתמו על שטר שקר, שנותן הוא לשליח דבר שאין לו אצל אותו אדם, **אֲבָל לֹא כַּפְרֵיהּ** – אם לא כפר בהם, **כָּתְבִינָן** שטר הרשאה.

דין נוסף בהלכות הרשאה: **וְאָמְרֵי נְהַרְדָּעֵי, אוּרְכְּתָא דְּלֹא כְּתִיב בֵּיהּ** – שטר הרשאה שלא נכתב בו לשון זו, 'זיל דון ויבי ואפיק לנפשך' – לך והתדיין עמו וזכה והוצא ממנו ממון זה לעצמך, **לֵית בֵּיהּ מְשָׁשָׁא** – אין בו ממש ואינו מועיל. מבררת הגמרא: **מַאי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּאָמַר לֵיהּ הַאי**, הנפקד, שהמטלטלין אצלו, לשליח הבא לתבוע ממנו, **לַאו בַּעַל דְּבָרִים דִּידִי אַתְּ** – אינך בעל דברים שלי ואיני נושא ונותן עמך, ולא אביאם לך. **אָמַר אַבָּיֵי, וְאִי כְּתִיב בֵּיהּ** בשטר ההרשאה לך והתדיין עמו וזכה לעצמך **לְמֶחֱצָה** מהסכום או **לְשָׁלִישׁ וְלִרְבִיעַ** הימנו, מועיל שטר זה אף על כל הממון, **מִינּוֹ דְּמִשְׁתָּעֵי דִּינָא אַפַּלְגָּא** – שמתוך שמתדיין הוא עמו על מחצית הסכום, ואינו יכול לומר לו שאינו בעל דברים שלו, שהרי המחצה שלו הוא, מתוך כך על כורחו **מִשְׁתָּעֵי דִּינָא אַכּוּלָּהּ** – יכול הוא להתדיין עמו על כולו, גם על חלקו של הבעלים.

מביאה הגמרא מחלוקת אם מועילה תפיסה בזה: **אָמַר אֲמֵימָר, אִי תָּפֵס** השליח ומעכב לעצמו את הממון שהוציא מהנפקד, **לֹא מַפְקִינַן מִינֵּיהּ** – אין מוציאים מידו. **רַב אַשֵׁי אָמַר, בֵּיוָן דְּכַתְבֵיהּ לֵיהּ** בשטר **כָּל דְּמִתְעֲנֵי מִן דִּינָא קָבִילְתְּ עָלַי** – כל מה שתזכה או תחוב בדין, עלי לקבל, נמצא ששָׁלִיחַ שַׁוֵּיהּ – שעשאו שליח בלבד, ולכך יכול הבעלים להוציא ממנו. **וְאִיכָּא דְּאָמַר** – יש שאמר שבכך שכתב לו כל דמתעני וכו', **שׁוּתָּפָא שַׁוֵּיהּ** – עשאו שותף בלבד. הגמרא מבררת מה בין שתי הלשונות. שואלת הגמרא: **לְמַאי נַפְקָא מִינָּהּ** אם עשאו שליח או שותף. מיישבת הגמרא: **לְמִיתְפַּס פַּלְגָּא** – לתפוס מחצה, שאם שותף הוא מועילה תפיסתו על מחצית הסכום, אך אם הוא רק שליח אינו יכול לעכב לעצמו כלל.

הגמרא מביאה את פסק ההלכה: **וְהִלְכְתָא שָׁלִיחַ שַׁוֵּיהּ** ואין תפיסתו מועילה כלל:

משנה

במשנה הקודמת הוזכר דין הטובח או מוכר אחר שגנב, שמשלם תשלומי ארבעה וחמשה. המשנה ממשיכה לבאר אופנים שמתחייב הגנב בתשלומי ד' וה'.

גָּנַב עַל פִּי שְׁנַיִם – שני עדים מעידים עליו שגנב שור או שה, **וְטָבַח וּמָכַר עַל פִּיהֶם** – ואותם עדים מעידים שטבח או מכר בהמה זו, **אוֹ עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אֲחֵרִים** – או שעדים אחרים מעידים שטבח או מכר, **מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.**

אם התחייב הגנב בחיוב מיתה תוך כדי מעשה הטביחה או המכירה, הרי הוא פטור מתשלומי ד' וה', מדין 'קים ליה בדרבה מיניה'. אך אם **גָּנַב, וּמָכַר בְּשַׁבָּת**, שאינו מתחייב בזה מיתה, או **שְׁגָנַב, וּמָכַר לַעֲבוֹדָה זָרָה**, שאינו מתחייב בזה מיתה, או **שְׁגָנַב, וְטָבַח בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים**, שאין חיוב מיתה על טביחה ביום הכיפורים, אלא כרת, הרי הוא חייב בתשלומי ד' וה', שכן אין כאן חיוב מיתה שיפטור אותו מהם. וכן אם **גָּנַב** שור או שה **מִשֶּׁל אָבִיו וְטָבַח וּמָכַר**, ונתחייב לאביו ד' וה', **וְאַחַר כָּךְ מֵת אָבִיו** וירשו עם אחיו, חייב לשלם ד' וה' לאחיו לפי חלקם בירושה. וכן כשגָּנַב **וְטָבַח וְאַחַר כָּךְ הִקְדִּישׁ** את הבהמה, בכל האופנים האלו **מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.**

גָּנַב וְטָבַח לִרְפוּאָה אוֹ לִכְלָבִים – שלא שחט על מנת לאכול את הבשר, מכל מקום מתחייב בד' וה'. וכן הַגּוֹנֵב וְשׁוֹחֵט **וְנִמְצְאוּ טְרֵיפָה**, שאסורה באכילה, וכן הַגּוֹנֵב וְשׁוֹחֵט חוּלִּין בָּעֲזָרָה, שנאסרת הבהמה באכילה, בכל אלו **מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר בִּשְׁנֵי אֵלּוּ**, בנמצאת טרפה ובשוחט חולין בעזרה, משום שסובר ששחיטה שאינה מתירה את הבהמה לאכילה לא נחשבת שחיטה, ואם כן לא נחשב ששחט, ואינו מתחייב בד' וה'. אבל בשוחט לרפואה ולכלבים מודה רבי שמעון שחייב, שהרי השחיטה התירה את הבשר באכילה, אף שאין כוונת השוחט לאוכלה.

גמרא

שנינו במשנה, 'או על פי שנים אחרים, משלם תשלומי ארבעה וחמשה'. שואלת הגמרא: **לֵימָא** – לכאורה **מַתְנִיתִין** שחייבה בתשלומי ד' וה' על פי עדים שמעידים על הטביחה אף שלא הם מעידים על הגניבה, היא **דְּלֹא כְּרַבִּי עֲקִיבָא, דְּאִי** כשיטת **רַבִּי עֲקִיבָא, הָאָמַר** – הרי הוא דרש מהכתוב (דברים יט טו) 'על פי שנים עדים יקום דָּבָר', **וְלֹא חָצֵי דָּבָר**, כלומר, שהעדות צריכה להיות שלימה ולא חצי דבר, וכאן שהעדים מעידים רק על הטביחה אין זו עדות שלימה, ואינו חייב על פיהם, שכן יתכן שטבח את שורו שלו, ובדי לחייבו צריך גם את העדות שהעידו העדים הקודמים, שהגנב אכן גנב שור זה.

מביאה הגמרא את הברייתא בה מובאת דרשת רבי עקיבא: **דְּתַנְיָא, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, כְּשֶׁהָלַךְ אַבָּא חֲלַפְתָּא אֵצֶל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְאָמְרִי לָהּ** – ויש אומרים שכשהלך **רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אֵצֶל אַבָּא**

אגרות קודש

ב"ה, ח' מנ"א, תשט"ו

ברוקלין.

שלום וברכה!

... ומ"ש אודות מקום העמדת הארון, יש לברר אם יש בזה משום שינוי מנהג, ובאם לא נעשה באופן דבליטות כאלו מבחוץ עד עתה, הרי אין לחדש ענין זה, וכידוע עד כמה נזהרו בדקדוק ביותר וביותר מבלי לעשות שום התחדשות בעניני בית הכנסת אפילו בדברים קלים, ואפילו אם לכאורה אין בזה חשש על אתר, כי הרי הרואה האומר מה נשתנה שינוי זה משינוי אחר, וד"ל.

בברכה לבשו"ט.

חֲלַפְתָּא, אָמַר לוֹ, אדם שטען שהשדה שיושב בו חבירו שלו הוא, וְהֲרֵי הלה טוען שקנאה ממנו וְשָׁאֲכָלָהּ שָׁנָה רִאשׁוֹנָה בִּפְנֵי שְׁנַיִם – ששני עדים מעידים שאכל את פירותיה בשנה ראשונה, ושנה שְׁנִיָּה אכל בִּפְנֵי שְׁנַיִם עדים אחרים, ושנה שְׁלִישִׁית בִּפְנֵי שְׁנַיִם עדים נוספים, דהיינו שעל כל שנה יש לו עדות מכת עדים נפרדת שהחזיק בה בשנה ההיא, מַהוּ, האם יועיל צירוף שלושת העדויות שאכל פירות של שלוש שנים ליחשב לחזקה שהשדה שלו, או לא. אָמַר לוֹ, חֲרֵי זוֹ חֲזָקָה. אָמַר לוֹ, אַף אֲנִי אוֹמֵר כֵּן שזו חזקה, אֶלָּא שֶׁרַבִּי עֲקִיבָא חוֹלֵק בַּדָּבָר ולדעתו אינה חזקה, שֶׁהָיָה רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, ׳על פי שנים עדים יקום דָּבָר׳ וְלֹא חֲצִי דָּבָר, והרי כל כת מעידה רק על אכילת שנה אחת, שהיא רק חלק מהחזקה, ואם כן עדות כל כת היא רק על חצי דבר, ופסולה היא.

הגמרא מיישבת את משנתינו גם בשיטת רבי עקיבא: אָמַר אַבָּיֵי, אֲפִילּוּ תֵּימָא שמשנתינו כְּרַבִּי עֲקִיבָא שדרש ׳דבר ולא חצי דבר׳, בכל אופן כאן מועילה העדות שהעידו על הטביחה אף שלא הם העידו על הגניבה, שהרי מִי [– האם] לֹא מוֹדֶה רַבִּי עֲקִיבָא בְּאופן שֶׁשְּׁנַיִם עדים אוֹמְרִים שפלוני קִדֵּשׁ את האשה בניסן, וּשְׁנַיִם אחרים אוֹמְרִים על אחר שטָעָל אותה באייר, ומחוייבת מיתה על שנבעלה לאחר בהיותה אשת איש, דְּאַף עַל גַּב דְּעֵדֵי הַבִּיאָה, כדי לחייבה מיתה צְרִיכֵי לְעֵדֵי קִדּוּשִׁין – זקוקים לעדות שהעידו עדי הקידושין כדי שנדע שכשנבעלה היתה אשת איש, מכל מקום כֵּיוָן דְּעֵדֵי קִדּוּשִׁין לֹא צְרִיכֵי לְעֵדֵי בִּיאָה, שהרי עדי הקידושין מעידים שהיא אשת איש לאוסרה על כל העולם גם בלא עדותם של אלו, ולכן מודה רבי עקיבא שגם עדות הביאה דָּבָר׳ קָרֵינָא בֵּיהּ – נחשבת עדות שלימה, ונהרגת, ואם כן הָכָא נַמִּי – הוא הדין במשנתינו, שעדים העידו על הגניבה ועדים אחרים על הטביחה, אַף עַל גַּב דְּעֵדֵי טְבִיחָה צְרִיכֵי לְעֵדֵי גְּנֵיבָה, שבלא עדות הגניבה אינם יכולים לחייבו על הטביחה, מכל מקום כֵּיוָן דְּעֵדֵי גְּנֵיבָה לֹא צְרִיכֵי לְעֵדֵי טְבִיחָה, אלא עדותם מחייבתו כפל מבלי לזקק לעדות השניים, לפיכך ׳דָּבָר׳ שלם קָרֵינָא בֵּיהּ בעדות הטביחה. אך באכל פירות של כל שנה בפני עדים אחרים, כל כת צריכה לשתי העדויות הנוספות כדי שיתברר שהיתה חזקה, שהרי אין חזקה בפחות משלוש שנים, ולכן נחשב שכל כת מעידה על חצי דבר.

שואלת הגמרא: וְרַבָּנַן שחולקים על רבי עקיבא, וסוברים שגם בשלוש כתות שכל אחת מעידה על אכילת שנה אחת, מצטרפת עדותם, הַאי דרשה של ׳דָּבָר׳ וְלֹא חֲצִי דָּבָר, לְמַעוּטֵי מַאי – איזה אופן היא ממעטת, שלא תועיל עדות על חצי דבר. משיבה הגמרא: הדרשה באה לְמַעוּטֵי אופן שמעידים שאשה מסוימת הביאה שתי שערות ואם כן היא גדולה, לענין עונשין או שקידושיה קידושין, ועד אֶחָד אוֹמֵר שראה שיער אֶחָד בְּנֶגְבָּהּ, ועד אֶחָד אוֹמֵר שראה שיער אֶחָד בְּכַרְיָסָהּ, ומכיון שרק מכח צירוף עדות שניהם יודעים שהביאה שתי שערות, נמצא שכל אחד העיד על חצי דבר, והעדות פסולה. דוחה הגמרא: הַאי – באופן שעל כל שערה מעיד רק אחד, חֲצִי דָּבָר וַחֲצִי עֵדוּת הוּא, שהרי על פי שנים עדים יקום דבר, ופשוט שאינה עדות ואין צריך פסוק כדי למעט זאת.

אֶלָּא – חוזרת בה הגמרא ומבארת שרבנן דורשים מ׳דבר׳ לְמַעוּטֵי אופן שֶׁשְּׁנַיִם אוֹמְרִים שראו שיער אֶחָד בְּנֶגְבָּהּ, וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים שראו שיער אֶחָד בְּכַרְיָסָהּ, שעדותם פסולה שכן זהו חצי דבר, שכן חֲצִי – השנים שאומרים שראו שיער אחד בגבה אֲמִירִי קָמְנָה הִיא – מעידים שקטנה היא, וְכֵן חֲצִי שראו אחד בכריסה אֲמִירִי קָמְנָה הִיא, שהרי כל כת מעידה על שיער אחד, וזה אינו סימן גדלות שכן גם לקטנה אפשר שיהיה שיער אחד, נמצא שכל כת מעידה שהיא קטנה.

שנינו במשנה, גָּנַב וּמָכַר בַּשַּׁבָּת [וְכוּ׳] משלם ד׳ וה׳, שכן אינו מתחייב מיתה בכך, ואינו נפטר מדין ׳קים ליה בדרבה מיניה׳. מקשה הגמרא: וְהָתַנְיָא, גנב ומכר בשבת פְּטוּר מלשלם כלל מפני שקם ליה בדרבה מיניה. מתרצת הגמרא: אָמַר רַבִּי בַּר חָמָא, כִּי תַּנְיָא הַהִיא דְּפָטוּר, הברייתא מדברת בְּאופן שאוֹמֵר לוֹ הקונה את הבהמה הגנובה מהגנב, עֲקוֹץ (לְךָ) תְּאֵינָה ממנו וְשָׁאֲכָלָהּ שָׁנָה רִאשׁוֹנָה בִּפְנֵי שְׁנַיִם – לקוט תאנים מעץ התאנים שלי, וְתִיקְנִי לִי גְּנֵיבוּתִיךְ – ובזה תיקנה לי הגניבה בקנין כסף בדמי התאנים. ואכן לקט התאנים בשבת. נמצא שבשעה שלקט התאנים שאו חלה המכירה, נתחייב על ידי זה מיתה, ולכך נפטר מתשלומי ד׳ וה׳, שכל המתחייב מיתה נפטר מן התשלומים, מדין ׳קים ליה בדרבה מיניה׳. והמשנה שחייבה בד׳ וה׳, דיברה באופן שמכר בשבת באופן שאינו מתחייב מיתה. מקשה הגמרא: אָמְרֵי, וְכֵיוָן דְּכִי תָּבַע לֵיהּ קָמָן בְּדִינָא – הרי אם הקונה [–בעל התאנה] יתבע בדין את המוכר [–הגנב], שיתן לו את הבהמה או שיחזיר לו את התאנים, לֹא אַמְרִינַן לֵיהּ זִיל שַׁלֵּים – לא היינו מחייבים את הגנב לשלם, דְּמִחַיַּיב בְּנַפְשֵׁיהּ הוּא – שכן נתחייב מיתה בקציצת התאנים, וכל המתחייב בנפשו על ידי פעולה מסוימת, נפטר מכל החיובים החלים עליו על ידי אותה פעולה, ואם כן כשלקט התאנים לא נתחייב ליתן הבהמה בעבורם, וְהָא מְכִירָה נַמִּי לַאו מְכִירָה הִיא – נמצא שלא היתה כאן כלל מכירה, והבהמה עדיין של הגנב, אך מלשון הברייתא ׳גנב ומכר׳ משמע שהמכירה חלה.

תירוץ אחר לסתירה מהברייתא למשנה: אֶלָּא אָמַר רַב פָּפָּא, הברייתא שפטרה את המוכר בשבת, מדברת בְּאוֹמֵר לוֹ הלוקח לגנב זְרוֹק גְּנֵיבוּתִיךְ לַחֲצַרִי, וְתִיקְנִי לִי גְּנֵיבוּתִיךְ – זרוק את הבהמה לחצרי ואקנה אותה בקנין חצר, ואשלם לך בעדה. וזרק הגנב את הבהמה לחצר הלוקח בשבת, ונמצא שכשקנה הלוקח, נתחייב המוכר מיתה על הוצאה מרשות לרשות בשבת, ונפטר מד׳ וה׳, ש׳קם ליה בדרבה מיניה׳.

שואלת הגמרא: כְּמַאן – כשיטת מי תירץ רב פפא שהזורק גניבה לחצר מתחייב מיתה מיד כשנכנסה הגניבה לחצר. משיבה הגמרא: כְּרַבִּי עֲקִיבָא, דְּאָמַר (שבת צו.) קְלוּטָה כְּמִי שֶׁהוּנְחָה דָּמְיָא – מיד כשהיא קלוטה באויר הרשות הרי היא כמו שהונחה ברשות עצמה, ולכן חיוב המיתה הוא מיד כשנכנסה הבהמה לאויר הרשות, ואז גם נקנית הבהמה לקונה, ולכך נפטר מתשלומים, דְּאִי תירוצו הוא כְּשיטת רַבָּנַן (שם), הרי כֵּיוָן דְּמָטְיָא הגניבה לַאויר חֲצַר בֵּיתוֹ של הלוקח, אמנם קָנָה הלוקח, אך לְעִנְיַן שַׁבָּת לֹא מְחַיַּיב הגנב עַד דְּמָטְיָא הגניבה לְאַרְעָא – לקרקע החצר, שכן לדעת רבנן, חפץ הקלוט באויר הרשות עדיין אינו נחשב כמי שהונח עד שינוח בפועל בחצר, לגבי חיובי שבת. ואין הגנב פטור מד׳ וה׳ משום שכשחלה המכירה עדיין לא נתחייב מיתה. דוחה הגמרא: אפשר להעמיד את תירוץ רב פפא אפילו כשיטת רבנן, והיינו בְּאופן שאוֹמֵר הקונה לגנב, לֹא תִּיקְנִי לִי גְּנֵיבוּתִיךְ עַד שֶׁתָּנוּחַ בקרקע החצר, שאז חיוב שבת וקנין המכירה חלים יחד, כשנחה הבהמה בקרקע.

חוזרת הגמרא ליישב תירוצו של רמי בר חמא: רָבָא אָמַר, לְעוֹלָם יש לתרץ כְּהמובא לעיל בשם רַבִּי בַּר חָמָא, שהברייתא שפטרה את המוכר בשבת, מדברת כשאמר הקונה ׳לקוט תאנה מעץ תאנתי, ותיקנה לי הבהמה׳. ואת קושיית הגמרא שאין זו מכירה, שכן בית דין לא מחייבים את הגנב לתת את הבהמה לקונה או להחזיר את התאנים, יש לתרץ, שהרי טלה הניתן לאשה בְּאֶתְנָן – עבור זנות, אָסְרָה תּוֹרָה להביאו למקדש לקרבן, וַאֲפִילּוּ בָּא עַל אִמּוֹ, שנתחייב מיתה בזה, אם נתן לה טלה באתנן הרי זה נאסר, וְאִי תָּבְעָה לֵיהּ קָמָן בְּדִינָא, מִי אַמְרִינַן לֵיהּ קוּם הַב לָהּ אֶתְנָן – ואף שאם תבעתו אמו בדין שיתן לה את האתנן שהתנה עמה, אין מחייבים אותו, שכן כשבא עליה נתחייב מיתה ונפטר מכל חיובי ממון שבאותו זמן, מכל מקום כשנותן לה האתנן הרי זה נאסר, אֶלָּא מוכח מכך, שאַף עַל גַּב דְּכִי קָא תָּבְעָה לֵיהּ בְּדִינָא לֹא אַמְרִינַן לֵיהּ זִיל הַב לָהּ, מכל מקום כֵּיוָן דְּכִי יָהֵיב לָהּ הָוֵי אֶתְנָן – כיון שמקיים תנאו ונותן לה האתנן הרי זה נאסר, הָכָא נַמִּי בסוגייתנו כשקצץ תאנים בשבת תמורת ממכרו, אַף עַל גַּב דְּלְעִנְיַן תַּשְׁלוּמִין, אִי תָּבַע בְּדִינָא קָמָן, לֹא אַמְרִינַן לֵיהּ זִיל שַׁלֵּים, שכן נתחייב מיתה,